

ESSEON-R

Schaal voor het sociaal-emotioneel ontwikkelingsniveau

Inleiding

De ESSEON-R is een instrument waarmee het sociaal-emotionele ontwikkelingsniveau in kaart kan worden gebracht bij kinderen en volwassenen met een ontwikkelingsleeftijd van 0 tot 14 jaar. De ESSEON-R bestaat uit twee domeinen: Sociale ontwikkeling en Emotionele ontwikkeling.

Persoonsgegevens

<i>Naam:</i>	Peter
<i>Geslacht:</i>	man
<i>Leeftijd:</i>	35 jaar en 5 maanden
<i>Geboortedatum:</i>	26-1-1979
<i>Afnamedatum:</i>	26-6-2014

1. Analyse op domeinniveau

In onderstaande tabellen wordt de ontwikkelingsleeftijd getoond voor de twee domeinen van de ESSEON-R: Sociale ontwikkeling en Emotionele ontwikkeling. De *ESSEON-R ontwikkelingsleeftijd* is de gemiddelde ontwikkelingsleeftijd van beide domeinen. In de tweede tabel is zichtbaar hoe de ontwikkelingsleeftijden zijn bepaald op basis van het percentage kenmerkende items per leeftijdscategorie.

Ontwikkelingsleeftijden ESSEON-R

Domein Sociale ontwikkeling	8 jaar
Domein Emotionele ontwikkeling	2½ jaar
ESSEON-R ontwikkelingsleeftijd *	5½ jaar

* 90% betrouwbaarheidsinterval $\pm$ 1,3 jaar

Ontwikkelingsleeftijd	Sociale ontwikkeling	Emotionele ontwikkeling
geboorte - ½ jaar	0%	40%
½ jaar - 1 jaar	33%	67%
1 jaar - 1½ jaar	43%	25%
1½ jaar - 2 jaar	67%	83%
2 jaar - 2½ jaar	33%	100%
2½ jaar - 3 jaar	83%	33%
3 jaar - 4 jaar	50%	50%
4 jaar - 5 jaar	0%	17%
5 jaar - 6 jaar	50%	0%
6 jaar - 7 jaar	100%	0%
7 jaar - 8 jaar	75%	17%
8 jaar - 9 jaar	0%	33%
9 jaar - 10 jaar	25%	25%
10 jaar - 12 jaar	33%	25%
12 jaar - 14 jaar	40%	0%

2. Analyse op dimensieniveau

Hieronder wordt weergegeven in hoeverre het gedrag van de cliënt past bij de ontwikkelingsleeftijd van het bijbehorende domein. Voor elke dimensie geldt:

- de *linker balk* toont het percentage items waarmee de cliënt achterloopt op de ontwikkelingsleeftijd van dat specifieke domein
- de *middelste balk* toont het percentage items dat passend is voor de ontwikkelingsleeftijd van dat specifieke domein
- de *rechter balk* toont het percentage items waarmee de cliënt vóórloopt op de ontwikkelingsleeftijd van dat specifieke domein

Sociale ontwikkeling			
Ontwikkelingsleeftijd = 8 jaar			
Sociale onafhankelijkheid	50%	45%	5%
Morele ontwikkeling	59%	33%	8%
Impulscontrole	69%	25%	6%
Contactlegging	50%	44%	6%
Ik-bewustzijn in sociale context	51%	44%	5%
Sociaal inschattingsvermogen	31%	54%	15%
Sociale vaardigheden	53%	42%	5%
Relatie tot autoriteit	50%	50%	
Sociale aspecten van seksuele ontwikkeling	34%	33%	33%

Emotionele ontwikkeling			
Ontwikkelingsleeftijd = 2½ jaar			
Emotionele onafhankelijkheid	16%	78%	6%
Morele ontwikkeling	6%	88%	6%
Impulscontrole	13%	81%	6%
Zelfbeeld	13%	71%	16%
Realiteitsbesef	18%	65%	17%
Angsten	7%	87%	6%
Regulatie van de emoties	5%	84%	11%

3. Analyse op itemniveau: Sociale ontwikkeling

Hieronder worden van het domein Sociale ontwikkeling de (verkorte) items per dimensie getoond. Per item wordt weergegeven of de beschrijving kenmerkend is voor het gedrag van de cliënt in de laatste drie maanden en in hoeverre dit past bij zijn/haar ontwikkelingsleeftijd van het domein Sociale ontwikkeling.

Sociale onafhankelijkheid				
Ontwikkelingsleeftijd = 8 jaar				
Ontwikkelingsleeftijd	Geschatte bovengrensleeftijd	Item (verkorte weergave)	Kenmerkend?	Gedrag passend?
geboorte - ½ jaar	1½ jr.	3 Toont, bij de vertrouwde persoon, afname van onlust ten gevolge van honger of pijn.	Nee	Ja
½ - 1 jaar	8 mnd.	7 Vertoont onlust of protesteert wanneer de vertrouwde persoon uit het zicht verdwijnt.	Nee	Ja
1 - 1½ jaar	4 jr.	13 Doet simpele handelingen van de vertrouwde persoon na.	Nee	Ja
1 - 1½ jaar	2½ jr.	14 Zoekt bij verkenning van de omgeving steun bij de vertrouwde persoon.	Ja	Achter in ontwikkeling
1 - 1½ jaar	3 jr.	16 Vraagt om reactie om duidelijk te krijgen wat wel en wat niet mag.	Ja	Achter in ontwikkeling
1 - 1½ jaar	5 jr.	18 Toont jaloezie als de vertrouwde persoon zich ook bezighoudt met een ander.	Ja	Achter in ontwikkeling
1½ - 2 jaar	4 jr.	21 Wil direct ergens hulp bij als hij/zij het niet zelf kan.	Ja	Achter in ontwikkeling
1½ - 2 jaar	5 jr.	23 Reageert in onbekende sociale situaties door zich terug te trekken.	Ja	Achter in ontwikkeling
1½ - 2 jaar	3½ jr.	24 Imitiert graag.	Ja	Achter in ontwikkeling
2 - 2½ jaar	4 jr.	26 Is koppig. Kan onverzettelijk nee zeggen op een verzoek en afwijzend gedrag laten zien.	Ja	Achter in ontwikkeling
2½ - 3 jaar	14 +	32 Wil zelfstandig dingen doen die hij/zij zelf denkt te kunnen.	Ja	Ja
3 - 4 jaar	8 jr.	40 Verzint ter plekke zelf regels, om daarmee situaties naar zijn/haar hand te zetten.	Nee	Achter in ontwikkeling
4 - 5 jaar	14 +	45 Vraagt hulp bij dingen die hij/zij echt niet kan.	Nee	Achter in ontwikkeling
4 - 5 jaar	14 +	46 Kan 15 minuten samen met groepsgenoten iets doen zonder aansturing van een volwassene.	Nee	Achter in ontwikkeling
4 - 5 jaar	14 +	48 Checkt of de vertrouwde persoon hetzelfde voelt of denkt als hij/zij.	Nee	Achter in ontwikkeling
5 - 6 jaar	14 +	49 Neemt initiatieven om dingen zelfstandig te doen.	Ja	Ja
6 - 7 jaar	10 jr.	57 Kan, eventueel met hulp, conflicten oplossen.	Ja	Ja
7 - 8 jaar	14 +	60 Doet erg zijn/haar best door groepsgenoten geaccepteerd te worden.	Ja	Ja
7 - 8 jaar	14 +	61 Neemt niet klakkeloos aan wat de volwassene zegt; gaat in discussie.	Ja	Ja
9 - 10 jaar	14 +	67 Hecht veel waarde aan groepsregels en aan 'sportiviteit'.	Ja	Vóór in ontwikkeling
9 - 10 jaar	14 +	68 Wil goed presteren om erkenning van anderen te krijgen.	Nee	Ja
10 - 12 jaar	14 +	71 Voelt zich door anderen 'bekeken'. Is erg bezig met het eigen uiterlijk en met 'populariteit'.	Nee	Ja

4. Analyse op itemniveau: Emotionele ontwikkeling

Hieronder worden van het domein Emotionele ontwikkeling de (verkorte) items per dimensie getoond. Per item wordt weergegeven of de beschrijving kenmerkend is voor het gedrag van de cliënt in de laatste drie maanden en in hoeverre dit past bij zijn/haar ontwikkelingsleeftijd van het domein Emotionele ontwikkeling.

Emotionele onafhankelijkheid				
Ontwikkelingsleeftijd = 2½ jaar				
Ontwikkelingsleeftijd	Geschatte bovengrensleeftijd	Item (verkorte weergave)	Kenmerkend?	Gedrag passend?
geboorte - ½ jaar	3 jr.	2 Kalmeert bij heftige emoties wanneer hij/zij fysiek wordt getroost.	Nee	Achter in ontwikkeling
geboorte - ½ jaar	1½ jr.	5 Wordt onrustig van rumoer, drukte in huis of om zich heen.	Ja	Achter in ontwikkeling
½ - 1 jaar	2½ jr.	6 Raakt van slag als vaste patronen in de primaire verzorging doorbroken worden.	Ja	Ja
½ - 1 jaar	3 jr.	7 Experimenteert met zijn/haar omgeving, meer dan met zijn/haar eigen lichaam.	Nee	Achter in ontwikkeling
½ - 1 jaar	5 jr.	8 Is gerust te stellen door een voorwerp als de vertrouwde persoon niet in het gezichtsveld is.	Nee	Achter in ontwikkeling
½ - 1 jaar	14 +	9 Reageert op de eigen naam.	Ja	Ja
½ - 1 jaar	14 +	11 Zoekt prettige prikkels op. Vermijdt onplezierige prikkels.	Ja	Ja
1 - 1½ jaar	2 jr.	13 Resoneert mee met de emoties van de vertrouwde persoon.	Nee	Ja
1½ - 2 jaar	14 +	16 Blijft in een bekende situatie rustig ook als de vertrouwde persoon niet zichtbaar is.	Ja	Ja
2 - 2½ jaar	14 +	23 Kan blijven spelen terwijl de vertrouwde persoon weg is.	Ja	Ja
2 - 2½ jaar	5 jr.	24 Wil dingen per se zelf doen en de eigen wil doordrijven.	Ja	Ja
2½ - 3 jaar	5 jr.	31 Doet taakjes of helpt om waardering van de vertrouwde persoon te krijgen.	Nee	Achter in ontwikkeling
2½ - 3 jaar	14 +	34 Kan door verbale geruststelling worden gekalmeerd.	Ja	Ja
3 - 4 jaar	8 jr.	38 Uit teleurstelling of frustratie eerder door mokken of wegllopen dan door fysieke agressie.	Ja	Vóór in ontwikkeling
3 - 4 jaar	14 +	39 Kan zich zonder een knuffel buiten de bekende omgeving begeven.	Nee	Ja
4 - 5 jaar	14 +	45 Ziet in dat sommige dingen niet gerealiseerd kunnen worden en kan zich er bij neerleggen.	Nee	Ja
5 - 6 jaar	14 +	49 Kan met onplezierige taken op eigen kracht bezig blijven.	Nee	Ja
5 - 6 jaar	14 +	51 Kan zich bezighouden met gebeurtenissen die op een later tijdstip plaatsvinden.	Nee	Ja
6 - 7 jaar	14 +	55 Kan de oorzaak benoemen van eigen of andermans gevoelens.	Nee	Ja
7 - 8 jaar	14 +	57 Kan gedrag laten zien dat afwijkt van wat hij/zij denkt of voelt.	Nee	Ja
7 - 8 jaar	14 +	61 Kan eigen koers varen, eventueel tegen advies van vertrouwde persoon in.	Nee	Ja
8 - 9 jaar	14 +	62 Kan onplezierige taken afmaken voordat eigen wensen worden vervuld.	Nee	Ja
8 - 9 jaar	14 +	64 Toont gevoelens van frustratie en/of boosheid voornamelijk met woorden.	Nee	Ja
9 - 10 jaar	14 +	65 Kan zelfstandig contacten leggen en bezigheden zoeken zonder de vertrouwde persoon.	Nee	Ja
9 - 10 jaar	14 +	66 Kan taken of werkzaamheden vanuit eigen initiatief op zich nemen.	Nee	Ja
9 - 10 jaar	14 +	67 Laat zich niet zo snel meer door heftige emoties overspoelen.	Nee	Ja
9 - 10 jaar	14 +	68 Streeft naar onafhankelijkheid.	Ja	Vóór in ontwikkeling
10 - 12 jaar	14 +	69 Kan vertellen over zijn/haar sterke en zwakke punten en beweegredenen.	Nee	Ja
10 - 12 jaar	14 +	71 Ziet 'ergens ten onrechte de schuld van krijgen' als een belangrijke onrechtvaardigheid.	Nee	Ja
10 - 12 jaar	14 +	72 Tracht aanzien en populariteit te verwerven bij groepsgenoten.	Nee	Ja